

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
Комітет з питань фінансової політики і банківської діяльності
01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел. 255-21-37

В И С Н О В О К

**Про проект Закону України про внесення змін
до деяких законодавчих актів України
щодо фінансових послуг у галузі поштового зв'язку
(реєстр. № 6601 від 21.06.2017)**

*3 липня 2018 року
(протокол засідання № 97)*

Комітет на своєму засіданні 3 липня 2018 року розглянув проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо фінансових послуг у галузі поштового зв'язку (реєстр. № 6601 від 21.06.2017), поданий народними депутатами України Курилом В.С., Рибалкою С.В., Рекою А.О., Поляковим М.А. та Дзензерським Д.В.

Основною метою цього проекту Закону є запровадження законодавчих підстав для відкриття, ведення та обслуговування поштових рахунків національним оператором поштового зв'язку Публічним акціонерним товариством "Укрпошта", а також врегулювання використання таких рахунків для надання фінансових послуг клієнтам. При цьому проектом запропоновано застосовувати до коштів, розміщених на поштових рахунках, обмеження, які визначені законодавством для коштів на банківських рахунках.

Згідно з пояснювальною запискою до законопроекту він підвищить рівень доступності фінансових (банківських) послуг для громадян та бізнесу, насамперед, у віддалених населених пунктах, де відсутні відділення банків, забезпечивши отримання таких послуг на всій території країни та посприявши підвищенню соціального розвитку у віддалених населених пунктах. На думку авторів проекту, у разі якщо він буде прийнятий, зросте рівень залучення коштів в економіку, збільшиться акумуляція додаткових фінансових ресурсів у фінансовій системі для можливого їх подальшого використання в інтересах держави, будуть створені додаткові умови для розвитку безготівкових розрахунків, а також буде оптимізована діяльність національного оператора поштового зв'язку, зокрема, у здійсненні ним соціальних функцій у віддалених населених пунктах без банківських відділень.

Проектом передбачені зміни до Господарського та Цивільного кодексів України, законів України "Про банки та банківську діяльність", "Про Національний банк України", "Про фінансові послуги та державне регулювання

ринків фінансових послуг", "Про поштовий зв'язок", "Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям", "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб", "Про платіжні системи та переказ коштів в Україні", "Про оплату праці", "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", "Про місцеве самоврядування в Україні", "Про оренду землі". Переліченими змінам, зокрема, визначається поняття поштового рахунку, засади його відкриття, обслуговування та використання на договірних засадах, врегульовується можливість зарахування на нього заробітних плат, пенсій, інших державних соціальних виплат, торгівельної виручки тощо, а також здійснення розрахунково-касових операцій у порядку, встановленому Національним банком України. Крім того, передбачена можливість випуску платіжних карток до поштових рахунків, надання банками банківських послуг через агентський договір з національним оператором поштового зв'язку, право органів місцевого самоврядування мати поштові рахунки, а також справляння орендної плати за земельні паї через поштові рахунки тощо.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку № 16/3-417/6601 від 18.06.2018 висловило застереження до даного проекту Закону, а також зазначило, що за результатами розгляду у першому читанні законопроект доцільно повернути на доопрацювання з урахуванням висловлених зауважень та пропозицій.

Насамперед, Головне науково-експертне управління висловлюється щодо того, що передбачена проектом пропозиція про можливість надання банківських послуг юридичними особами, які не є банками, потребує напрацювання додаткових вимог до таких осіб. Разом з тим, Управління вважає, що "Укрпошти" може бути дозволено виконання окремих чітко визначених безпосередньо у законі банківських послуг у населених пунктах, де немає банків або їх відокремлених підрозділів. Крім того, Головним науково-експертним управлінням висловлюються деякі техніко-юридичні зауваження та пропонуються відповідні корегування та уточнення тексту законопроекту.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради та статей 27 і 109 Бюджетного кодексу України розглянув даний проект Закону та надав свій висновок № 04-13/8-1810 від 11.09.2017, де зазначив, що законопроект на матиме прямого впливу на показники бюджету. Також Комітетом з питань бюджету надано експертний висновок Міністерства фінансів України, в якому не виявлено неузгодженостей між проектом та бюджетним законодавством, але привернуто увагу на необхідність узгодження концепції даного законопроекту з оновленою версією Зasad стратегічного реформування державного банківського сектору.

Комітет Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції у своєму висновку № 04-19/17-1956 від 10.04.2017 повідомив про те, що не виявив корупціогенних факторів у проекті, він відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Кабінет Міністрів України листом № 7655/0/2-17 від 01.09.2017 подав висновок, де зазначено, що законопроект не підтримується. Головна теза урядового висновку полягає у тому, що надання проектом "Укрпошти" можливості надавати послуги з відкриття та обслуговування поштових рахунків, а також надавати деякі банківські послуги без банківської ліцензії і займатись

діяльністю, яку можуть здійснювати лише банки, потребує запровадження додаткових вимог, які законодавством встановлені для банків, у тому числі, щодо капіталу, структури власності, ділової репутації керівників, збереження та розкриття банківської таємниці, гарантій повернення коштів тощо.

Антимонопольний комітет України у листі № 130-29/02-8954 від 18.08.2017 повідомив, що з точки зору Комітету, зважаючи на недостатній рівень банківського покриття, доцільно використати потенціал національного оператора поштового зв'язку для забезпечення потреб споживачів у банківських (фінансових) послугах у повній мірі. Разом із тим, Антимонопольний комітет висловився про необхідність доопрацювання даного проекту Закону з метою запобігання можливим перешкодам для розвитку конкуренції.

Національний банк України відповідно до листа № 18-0008/51599 від 25.07.2017 вважає законопроект неприйнятним. Аналогічно до процитованих вище застережень від Уряду, Національний банк висловлюється про те, що проектом не передбачені вимог до "Укрпошти", які законодавством встановлені для банків, у тому числі, щодо капіталу, структури власності, ділової репутації керівників, збереження та розкриття банківської таємниці, а також стосовно обов'язку сплати внесків до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

Міністерство інфраструктури України у листі № 7636/16/10-17 від 04.08.2017 повідомило про підтримку даного проекту Закону, оскільки він, на думку Міністерства, сприятиме активному розвитку ПАТ "Укрпошта", залученню готівкових заощаджень у розвиток економіки країни та зменшенню готівкового обігу у фінансовому секторі. Також у висновку Міністерства наводиться відповідна аргументація на користь даного законопроекту з огляду на, зокрема, позитивний міжнародний досвід.

За наслідками розгляду та обговорення законопроекту, з огляду на викладене вище, Комітет **в и р і ш и в:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо фінансових послуг у галузі поштового зв'язку (реєстр. № 6601 від 21.06.2017), поданий народними депутатами України Курилом В.С., Рибалкою С.В., Рекою А.О., Поляковим М.А. та Дзензерським Д.В., за наслідками розгляду в першому читанні **прийняти за основу.**

2. Після прийняття зазначеного законопроекту в першому читанні створити у Комітеті робочу групу для належної підготовки цього проекту до другого читання з урахуванням усіх конструктивних зауважень та пропозицій державних органів, народних депутатів та бізнес-середовища.

3. Співдоповідачем із цього питання визначити народного депутата України – Першого заступника Голови Комітету Довбенка М.В.

**Перший заступник
Голови Комітету**

М.В. ДОВБЕНКО